PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKOLNO-PRZEDSZKOLNEGO
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W RUSOCICACH

rok szkolny 2026/2027

„Dziecko chce być dobre.
Jeśli nie umie – naucz.
Jeśli nie wie – wytłumacz.
Jeśli nie może – pomóż.”
Janusz Korczak

WPROWADZENIE

Pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka jest rodzina. Szkoła wspiera rodziców i opiekunów prawnych w procesie wychowania, tworząc warunki do harmonijnego rozwoju ucznia w sferze fizycznej, emocjonalnej, społecznej, intelektualnej i aksjologicznej. Działania szkoły opierają się na poszanowaniu godności każdego ucznia, jego podmiotowości, indywidualnych potrzeb, możliwości psychofizycznych oraz prawa do bezpiecznego i wspierającego środowiska nauki.

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Jest realizowany przez całą społeczność szkolną, w szczególności przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego, innych specjalistów i pracowników szkoły, we współpracy z rodzicami oraz instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę.

Ze względu na integracyjny charakter szkoły szczególne znaczenie mają: edukacja włączająca, dostępność, przeciwdziałanie wykluczeniu i dyskryminacji, wzmacnianie relacji rówieśniczych, rozpoznawanie barier w funkcjonowaniu uczniów oraz zapewnianie adekwatnego wsparcia uczniom ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi.

Program na rok szkolny 2026/2027 uwzględnia kierunki polityki oświatowej państwa oraz zmiany związane z wdrażaniem Reformy26 „Kompas Jutra", w tym nową podstawę programową wdrażaną od 1 września 2026 r. w klasach I i IV szkoły podstawowej. W pozostałych klasach, w okresie przejściowym, stosowane są odpowiednie dotychczasowe podstawy programowe.

PODSTAWY PRAWNE I DOKUMENTY ODNIESIENIA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności przepisy dotyczące programu wychowawczo-profilaktycznego, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty – w zakresie mającym zastosowanie, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach – w aktualnym brzmieniu.

- Rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – w zakresie obowiązującym od roku szkolnego 2026/2027.
- Statut Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi w Rusocicach oraz obowiązujące w szkole procedury i standardy ochrony małoletnich.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.

PODSTAWOWE KIERUNKI REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26 „Kompas Jutra", ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej - kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole - promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.
7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnianie aktualnej oferty kształcenia zawodowego.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY

Działania wychowawczo-profilaktyczne zmierzają do wspierania ucznia, który - z uwzględnieniem swoich indywidualnych możliwości - potrafi odpowiedzialnie funkcjonować we współczesnym świecie. Absolwent szkoły:

- jest odpowiedzialny za swoje decyzje, słowa i działania oraz potrafi przewidywać ich konsekwencje;
- zna zasady bezpieczeństwa, potrafi udzielić pierwszej pomocy w zakresie adekwatnym do wieku i wie, gdzie szukać pomocy;
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne, rozumie znaczenie ruchu, odpoczynku, snu, właściwego odżywiania i higieny;
- potrafi rozpoznawać emocje, radzić sobie z napięciem i korzystać ze wsparcia osób dorosłych oraz specjalistów;
- szanuje godność, prawa, potrzeby i różnorodność innych osób, w tym osób z niepełnosprawnościami i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- jest empatyczny, współpracuje, komunikuje się z szacunkiem i potrafi rozwiązywać konflikty bez przemocy;
- jest ciekawy świata, samodzielny w uczeniu się, potrafi myśleć krytycznie, korzystać z informacji i oceniać ich wiarygodność;
- korzysta z technologii cyfrowych i narzędzi opartych na sztucznej inteligencji w sposób bezpieczny, odpowiedzialny, etyczny i adekwatny do celu;
- rozumie znaczenie higieny cyfrowej i zachowuje równowagę między aktywnością online i offline;
- zna swoje mocne strony, zainteresowania i predyspozycje oraz potrafi podejmować coraz bardziej świadome decyzje edukacyjne;
- jest przywiązany do wspólnoty lokalnej i narodowej, szanuje symbole i tradycje oraz rozumie zasady życia społecznego i obywatelskiego;
- jest wrażliwy na dobro wspólne, środowisko naturalne i potrzeby innych ludzi.

STRATEGIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

Rodzice i opiekunowie prawni

- współtworzą i opiniują działania wychowawczo-profilaktyczne zgodnie z kompetencjami określonymi w przepisach prawa;
- współpracują z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami w rozpoznawaniu potrzeb dziecka i planowaniu wsparcia;
- wspierają dziecko w realizacji obowiązku szkolnego, dbaniu o zdrowie, bezpieczeństwo i higienę cyfrową;
- uczestniczą w zebraniach, konsultacjach i działaniach szkoły oraz przekazują informacje istotne dla funkcjonowania dziecka.

Dyrektor szkoły

- stwarza warunki organizacyjne do realizacji programu i monitoruje jego wykonanie;
- zapewnia współpracę nauczycieli i specjalistów oraz koordynację działań w sytuacjach wymagających interwencji;

- dba o przestrzeganie praw ucznia, standardów ochrony małoletnich, zasad bezpieczeństwa i dostępności;
- wspiera rozwój kompetencji kadry zgodnie z potrzebami szkoły i kierunkami polityki oświatowej.

Wychowawcy klas i nauczyciele

- rozpoznają potrzeby, możliwości i trudności uczniów oraz budują bezpieczny klimat klasy;
- realizują treści programu podczas zajęć edukacyjnych, godzin z wychowawcą i codziennych sytuacji szkolnych;
- reagują na przemoc, cyberprzemoc, dyskryminację, wykluczenie, zachowania ryzykowne i sygnały kryzysu psychicznego zgodnie z procedurami szkoły;
- indywidualizują pracę, stosują adekwatne dostosowania i współpracują ze specjalistami;
- wspierają rozwój kompetencji społecznych, emocjonalnych, obywatelskich, cyfrowych i zdrowotnych uczniów;
- utrzymują systematyczną współpracę z rodzicami.

Pedagog, psycholog i pedagog specjalny

- prowadzą działania diagnostyczne dotyczące potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych oraz funkcjonowania uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wspierają uczniów w kryzysach;
- prowadzą działania profilaktyczne dotyczące przemocy, uzależnień, zdrowia psychicznego i bezpieczeństwa;
- wspierają nauczycieli i rodziców w doborze metod pracy oraz rozwiązywaniu trudności;
- pedagog specjalny wspiera edukację włączającą, dostępność, pracę zespołów opracowujących i realizujących IPET i WOPFU oraz rozpoznawanie barier utrudniających pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły;
- współpracują z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i innymi instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę.

Pracownicy administracji i obsługi

- współtworzą bezpieczne i życzliwe środowisko szkoły;
- reagują na zauważone sytuacje zagrożenia i przekazują informacje osobom odpowiedzialnym zgodnie z procedurami;
- respektują zasady ochrony małoletnich i bezpieczeństwa obowiązujące w placówce.

DIAGNOZA POTRZEB I ZASOBÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ – ROK SZKOLNY 2026/2027

- Źródła danych do diagnozy: ankiety uczniów, nauczycieli; obserwacje; rozmowy i konsultacje; analiza frekwencji i zachowania; informacje specjalistów; wnioski z pomocy psychologiczno-pedagogicznej; analiza sytuacji wychowawczych i interwencji; ewaluacja programu z roku poprzedniego.

Najważniejsze wnioski z diagnozy

Na podstawie przeprowadzonej wśród uczniów ankiety diagnozującej atmosferę w klasie, relacje rówieśnicze, poczucie bezpieczeństwa, występowanie zachowań przemocowych i wykluczających oraz możliwość uzyskania pomocy od osób dorosłych stwierdzono, że uczniowie w większości pozytywnie postrzegają funkcjonowanie klasy i relacje z nauczycielami. Jednocześnie diagnoza ujawniła obszary wymagające dalszych, systematycznych działań wychowawczych i profilaktycznych.

Większość badanych uczniów deklaruje, że lubi przebywać w swojej klasie, a ogólna atmosfera jest najczęściej oceniana jako dobra lub bardzo dobra. Uczniowie w większości czują się w klasie bezpiecznie i wskazują, że mogą liczyć na pomoc innych osób. Widoczny jest również potencjał wzajemnej pomocy i współpracy między uczniami.

Istotnym zasobem jest pozytywna relacja uczniów z osobami dorosłymi w szkole. Zdecydowana większość badanych wie, do kogo może zwrócić się o pomoc w trudnej sytuacji. Uczniowie przeważnie uważają również, że nauczyciele reagują na niewłaściwe zachowania oraz traktują uczniów sprawiedliwie. Stanowi to ważny czynnik chroniący i daje podstawę do prowadzenia skutecznych działań interwencyjnych i profilaktycznych.

Czynniki chroniące wynikające z diagnozy:

- ogólnie pozytywną ocenę atmosfery klasy i poczucia bezpieczeństwa;
- poczucie przynależności do zespołu klasowego u znacznej części uczniów;
- występowanie wzajemnej pomocy;
- posiadanie przez większość uczniów osób, z którymi mogą porozmawiać o problemach;
- znajomość osób dorosłych, do których można zwrócić się o pomoc;
- pozytywne postrzeganie reakcji nauczycieli na niewłaściwe zachowania;
- poczucie sprawiedliwego traktowania przez wychowawcę i nauczycieli;
- gotowość części uczniów do współpracy i wspólnych działań oraz świadomość potrzeby poprawy relacji i atmosfery w klasie.

Czynniki ryzyka wynikające z diagnozy:

- występowanie konfliktów rówieśniczych;
- niewystarczające umiejętności konstruktywnego i spokojnego rozwiązywania konfliktów;
- przypadki wyśmiewania, obrażania i poniżania;
- zachowania polegające na wykluczaniu lub izolowaniu uczniów;
- doświadczenie niewłaściwego traktowania przez część uczniów;
- występowanie zachowań agresywnych, w tym popychania;
- przypadki agresji w Internecie i mediach społecznościowych;
- podziały na grupy;
- niewystarczający poziom współpracy;
- trudności w zakresie kultury osobistej i wzajemnego szacunku;
- hałas i zakłócanie przebiegu lekcji;
- problemy z przestrzeganiem zasad zachowania oraz niepewność części uczniów dotycząca możliwości swobodnego wyrażania własnego zdania bez obawy przed wyśmianiem.

Priorytetowe potrzeby szkoły wynikające z diagnozy.

Na podstawie ankiety ustalono pięć głównych priorytetów. Wzmocnienie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego uczniów oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, ze szczególnym uwzględnieniem wyśmiewania, obrażania, wykluczania i agresji fizycznej. Rozwijanie kompetencji społeczno-emocjonalnych, przede wszystkim konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, komunikowania potrzeb, empatii, samokontroli i reagowania bez przemocy. Wzmocnienie integracji zespołów klasowych, współpracy, wzajemnego szacunku i poczucia przynależności, szczególnie ważnych w szkole z oddziałami integracyjnymi. Wzmacnianie kultury osobistej i przestrzegania zasad, w tym ograniczenie hałasu i zachowań zakłócających lekcje. Utrzymanie i wzmacnianie dostępności pomocy dorosłych, tak aby każdy uczeń wiedział, do kogo może zwrócić się w sytuacji przemocy, konfliktu, wykluczenia lub kryzysu.

Jako obszar uzupełniający należy uwzględnić profilaktykę cyberprzemocy i odpowiedzialnych zachowań cyfrowych, jest to spójne z kierunkami MEN 2026/2027, które obejmują zarówno przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, jak i higienę cyfrową oraz bezpieczeństwo w sieci.

CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Cel główny:

Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia oraz tworzenie bezpiecznego, dostępnego, włączającego i sprzyjającego uczeniu się środowiska szkolnego, w którym uczeń rozwija kompetencje potrzebne do odpowiedzialnego, zdrowego i aktywnego funkcjonowania w życiu osobistym i społecznym.

Cele szczegółowe:

- wzmacnianie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych;
- promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, higieny, zdrowego odżywiania i umiejętności udzielania pierwszej pomocy;
- wspieranie zdrowia psychicznego, odporności emocjonalnej, samoakceptacji i umiejętności szukania pomocy;
- przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, dyskryminacji, wykluczeniu i zachowaniom agresywnym;
- profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych;
- kształtowanie higieny cyfrowej, krytycznego myślenia i odpowiedzialnego korzystania z Internetu oraz sztucznej inteligencji;
- wzmacnianie relacji rówieśniczych, empatii, kultury osobistej, współpracy i kompetencji komunikacyjnych;
- wspieranie edukacji włączającej i integracji uczniów o zróżnicowanych potrzebach oraz przeciwdziałanie barierom w uczestnictwie w życiu szkoły;
- wspieranie ciekawości poznawczej, sprawczości, motywacji wewnętrznej i umiejętności uczenia się;
- kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich, prospołecznych oraz szacunku dla dziedzictwa i dobra wspólnego;

- wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji wychowawczej i zapewnianie spójności oddziaływań domu i szkoły;
- wspieranie uczniów w rozpoznawaniu predyspozycji i podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.

SFERA FIZYCZNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
• Promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i higieny. • Kształtowanie odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych.	• zajęcia dotyczące zdrowia, odżywiania, snu, higieny i odpoczynku • systematyczna aktywność ruchowa podczas zajęć i przerw • rozmowy i materiały edukacyjne dostosowane do wieku • współpraca z rodzicami	wychowawcy nauczyciele wychowania fizycznego specjaliści
• Przygotowanie uczniów do udzielania pierwszej pomocy i właściwego reagowania w sytuacji zagrożenia.	• ćwiczenia praktyczne i instruktaż pierwszej pomocy • utrwalanie numerów alarmowych i zasad wzywania pomocy • omawianie zasad reagowania adekwatnie do wieku uczniów	nauczyciele nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa wychowawcy
• Zapewnianie bezpieczeństwa w szkole, w drodze do szkoły i podczas wyjść oraz wycieczek.	• zapoznawanie z zasadami BHP, ewakuacji i bezpieczeństwa komunikacyjnego • ćwiczenia ewakuacyjne i przypominanie procedur • monitorowanie bezpieczeństwa podczas zajęć i przerw • współpraca z rodzicami i właściwymi służbami w razie potrzeby	dyrektor wszyscy pracownicy wychowawcy
• Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych.	• przekazywanie rzetelnej, dostosowanej do wieku wiedzy o skutkach używania alkoholu, nikotyny, narkotyków i innych substancji • kształtowanie umiejętności odmawiania i podejmowania bezpiecznych decyzji • rozpoznawanie sygnałów ryzyka i kierowanie do odpowiedniego wsparcia • współpraca z rodzicami i instytucjami specjalistycznymi	pedagog psycholog wychowawcy nauczyciele

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
• Kształtowanie odpowiedzialności za realizację obowiązku szkolnego.	• systematyczne monitorowanie frekwencji • rozmowy wspierające i motywujące • wczesny kontakt z rodzicami w przypadku niepokojącej absencji • uruchamianie adekwatnych form pomocy w przypadku trudności szkolnych	wychowawcy pedagog dyrektor

SFERA EMOCJONALNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
• Wzmacnianie samoświadomości, poczucia własnej wartości i odporności psychicznej.	• zajęcia rozwijające rozpoznawanie emocji, mocnych stron i potrzeb • rozmowy indywidualne i konsultacje ze specjalistami • ćwiczenie sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem i niepowodzeniem • wzmacnianie sprawczości i adekwatnej samooceny	wychowawcy psycholog pedagog pedagog specjalny
• Wspieranie zdrowia psychicznego i udzielanie pomocy w kryzysach.	• wczesne rozpoznawanie sygnałów obniżonego nastroju, lęku, przeciążenia lub kryzysu • zapewnianie bezpiecznego kontaktu z dorosłym i specjalistą • informowanie uczniów i rodziców o dostępnych formach pomocy • postępowanie zgodnie z procedurami szkoły w sytuacji zagrożenia	psycholog pedagog wychowawcy dyrektor
• Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i agresji.	• jasne zasady reagowania na przemoc fizyczną, słowną, relacyjną i cyberprzemoc • zajęcia dotyczące empatii, granic, asertywności i rozwiązywania konfliktów • interwencje i działania naprawcze dostosowane do sytuacji • współpraca z rodzicami uczniów zaangażowanych w zdarzenie	wszyscy nauczyciele wychowawcy specjaliści dyrektor
• Rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych.	• ćwiczenia komunikacji, współpracy, aktywnego słuchania i konstruktywnego wyrażania emocji	wychowawcy nauczyciele

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
	• zajęcia integracyjne i praca w parach lub zespołach • mediacje i rozmowy wspierające w sytuacjach konfliktowych	psycholog pedagog

SFERA INTELEKTUALNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
• Rozwijanie ciekawości poznawczej, motywacji wewnętrznej i umiejętności uczenia się.	• stosowanie metod aktywizujących i interdyscyplinarnych • uczenie planowania pracy, samooceny i korzystania z informacji zwrotnej • indywidualizacja pracy i wzmacnianie mocnych stron ucznia • stwarzanie warunków do samodzielnego stawiania pytań i poszukiwania rozwiązań	nauczyciele wychowawcy specjaliści
• Kształtowanie krytycznego myślenia i odpowiedzialnego korzystania z informacji.	• porównywanie źródeł i ocena ich wiarygodności • rozpoznawanie manipulacji, dezinformacji i treści generowanych automatycznie • uczenie zasad poszanowania praw autorskich, prywatności i danych osobowych • rozmowy o odpowiedzialnym korzystaniu z narzędzi sztucznej inteligencji	nauczyciele wszystkich przedmiotów nauczyciel informatyki wychowawcy
• Promowanie higieny cyfrowej i równowagi online–offline.	• rozmowy o czasie ekranowym, śnie, koncentracji i wpływie urządzeń na dobrostan • kształtowanie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, komunikatorów i mediów społecznościowych • zachęcanie do aktywności ruchowej, społecznej i twórczej poza ekranem • współpraca z rodzicami w zakresie spójnych zasad korzystania z urządzeń	wychowawcy nauczyciele psycholog pedagog
• Zapewnianie wsparcia uczniom ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi.	• rozpoznawanie potrzeb i barier w funkcjonowaniu ucznia • realizacja zaleceń wynikających z opinii i orzeczeń	dyrektor nauczyciele pedagog specjalny psycholog

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
	• dostosowanie metod, form pracy i wymagań do indywidualnych możliwości • organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęć specjalistycznych i rewalidacyjnych zgodnie z potrzebami • współpraca zespołu nauczycieli, specjalistów i rodziców	pedagog logopeda
• Rozwijanie kompetencji czytelniczych i językowych.	• systematyczny kontakt z literaturą i różnymi tekstami kultury • rozmowy o przeczytanych tekstach i ich interpretacja • ćwiczenie formułowania wypowiedzi, argumentowania i uważnego słuchania • korzystanie z biblioteki i zasobów edukacyjnych	nauczyciele bibliotekarz wychowawcy
• Zapobieganie niepowodzeniom edukacyjnym i wzmacnianie sprawczości ucznia.	• wczesne rozpoznawanie trudności • dostosowanie wsparcia do potrzeb i możliwości • konsultacje, pomoc koleżeńska i zajęcia wspierające zgodnie z organizacją szkoły • regularna informacja zwrotna wskazująca postęp i dalsze kroki	nauczyciele wychowawcy specjaliści

SFERA SPOŁECZNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
• Budowanie bezpiecznej, włączającej i współpracującej społeczności klasowej.	• ustalanie i konsekwentne stosowanie jasnych zasad współżycia społecznego • zajęcia integracyjne i zadania zespołowe • włączanie każdego ucznia w życie klasy z uwzględnieniem jego możliwości i potrzeb • reagowanie na izolowanie, wykluczanie i dyskryminację	wychowawcy nauczyciele pedagog specjalny psycholog
• Integracja uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami.	• kształtowanie szacunku dla różnorodności i indywidualnych sposobów funkcjonowania • usuwanie barier utrudniających uczestnictwo w życiu szkoły	pedagog specjalny wychowawcy nauczyciele specjaliści

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
	• wspieranie relacji rówieśniczych i pomocy koleżeńskiej • współpraca nauczycieli współorganizujących kształcenie, specjalistów, wychowawców i rodziców	
• Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych.	• poznawanie historii, tradycji, symboli narodowych i dziedzictwa lokalnego • rozmowy o prawach, obowiązkach, odpowiedzialności i dobru wspólnym • angażowanie uczniów w samorządność, wolontariat i działania na rzecz społeczności • kształtowanie kultury dialogu i szacunku dla innych osób	nauczyciele wychowawcy samorząd uczniowski
• Wspieranie odpowiedzialnego funkcjonowania w środowisku cyfrowym.	• kształtowanie netykiety i poszanowania prywatności • uczenie bezpiecznego reagowania na cyberprzemoc, nękanie, oszustwa i niepożądane treści • ćwiczenie zgłaszania problemów zaufanej osobie dorosłej • współpraca z rodzicami w sytuacjach problemowych	nauczyciele wychowawcy pedagog psycholog
• Wspieranie wychowawczej roli rodziny.	• regularna wymiana informacji o funkcjonowaniu ucznia • konsultacje dotyczące potrzeb edukacyjnych, emocjonalnych i społecznych dziecka • włączanie rodziców w planowanie i ocenę wsparcia • przekazywanie informacji o dostępnych formach pomocy specjalistycznej	wychowawcy nauczyciele specjaliści dyrektor
• Rozwijanie orientacji edukacyjno-zawodowej i doradztwa zawodowego.	• rozpoznawanie zainteresowań, mocnych stron i predyspozycji uczniów • przekazywanie informacji o możliwościach dalszego kształcenia i świecie zawodów • uczenie podejmowania decyzji, planowania i wyznaczania celów • indywidualne konsultacje w miarę potrzeb	doradca zawodowy wychowawcy nauczyciele pedagog

SFERA AKSJOLOGICZNA (DUCHOWA)

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
• Kształtowanie systemu wartości i odpowiedzialnych wyborów etycznych.	• rozmowy o wartościach takich jak godność, prawda, dobro, piękno, sprawiedliwość, odpowiedzialność, szacunek i solidarność • analiza sytuacji życiowych i tekstów kultury • wzmacnianie odpowiedzialności za słowa, decyzje i relacje z innymi	wychowawcy nauczyciele
• Rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych i dobro wspólne.	• wolontariat i pomoc koleżeńska w formach ustalonych przez szkołę • rozmowy o empatii, odpowiedzialności społecznej i szacunku • wspieranie inicjatyw uczniowskich służących społeczności szkolnej i lokalnej	wychowawcy nauczyciele samorząd uczniowski
• Kształtowanie szacunku dla kultury, dziedzictwa i różnorodności.	• kontakt z literaturą, sztuką, historią i dziedzictwem regionu • uczenie kulturalnego dialogu i poszanowania odmienności • rozwijanie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej, narodowej i europejskiej	nauczyciele wychowawcy

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW I OPIEKUNÓW PRAWNYCH

OBSZAR	FORMY WSPÓŁPRACY
Informowanie o programie i działaniach szkoły	• zapoznanie z założeniami programu • bieżące informacje za pośrednictwem przyjętych w szkole kanałów komunikacji
Współpraca dotycząca funkcjonowania dziecka	• zebrania, konsultacje i rozmowy indywidualne • wspólne ustalanie sposobów wsparcia • wymiana informacji z zachowaniem zasad poufności i ochrony danych
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych	• przekazywanie rzetelnych materiałów dotyczących zdrowia psychicznego, przemocy rówieśniczej, higieny cyfrowej i uzależnień

OBSZAR	FORMY WSPÓŁPRACY
	• konsultacje ze specjalistami • informowanie o miejscach uzyskania pomocy
Współpraca w edukacji włączającej	• udział rodziców w rozpoznawaniu potrzeb i planowaniu wsparcia • współpraca przy realizacji zaleceń i IPET, jeśli dotyczy • wspólne działania na rzecz pełnego uczestnictwa ucznia w życiu szkoły

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I PODMIOTAMI WSPIERAJĄCYMI DZIECKO I RODZINĘ

W zależności od rozpoznanych potrzeb szkoła współpracuje z właściwymi miejscowo i rzeczowo podmiotami, w szczególności z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, gminnym ośrodkiem pomocy społecznej, podmiotami ochrony zdrowia, Policją, sądem i kuratorami, jednostką samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin. Zakres współpracy każdorazowo powinien odpowiadać potrzebom ucznia i obowiązującym przepisom.

INNOWACJE PEDAGOGICZNE, PROGRAMY I PROJEKTY EDUKACYJNE REALIZOWANE W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

Sekcja do uzupełnienia po zebraniu informacji od wychowawców i nauczycieli.

NAZWA	RODZAJ	ODBIORCY	OSOBA ODPOWIEDZIALNA / TERMIN
"BIEG PO ZDROWIE"	Antytytoniowy program edukacyjny.	Uczniowie klasy IV	Oliwia Lewicka-pedagog szkolny / rok szkolny 2026/2027
"TRZYMAJ FORMĘ!"	Program edukacyjny-promujący zbilansowaną dietę i aktywność fizyczną wśród uczniów szkół podstawowych.	Uczniowie klas V-VIII	Barbara Blonski-pedagog specjalny; Małgorzata Drabczyk-psycholog/ rok szkolny 2026/2027
"SKĄD SIĘ BIOROĄ EKOLOGICZNE PRODUKTY?"	Program edukacyjny-kształtujący nawyki proekologiczne i zdrowy styl życia u dzieci przedszkolnych.	Uczniowie klasy "0" 5-6 lat	Wiktoria Wrona-wychowawca

SZCZEGÓŁOWE ZAŁOŻENIA REALIZACYJNE PROGRAMU

Program jest realizowany w sposób ciągły, adekwatny do wieku i możliwości psychofizycznych uczniów oraz do aktualnie rozpoznanych potrzeb zespołów klasowych. Działania wychowawcze i profilaktyczne nie są traktowane jako odrębne, jednorazowe przedsięwzięcia, lecz jako element codziennej pracy dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i specjalistycznej szkoły.

W szkole z oddziałami integracyjnymi szczególne znaczenie ma dostępność działań dla wszystkich uczniów, uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty oraz przeciwdziałanie stygmatyzacji, wykluczeniu i dyskryminacji. Formy pracy dobiera się tak, aby każdy uczeń mógł uczestniczyć w nich w możliwie pełnym zakresie.

Realizacja programu opiera się na współpracy dyrektora, nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego, innych specjalistów, pracowników szkoły, uczniów i rodziców. W przypadku rozpoznania trudności wymagających szerszego wsparcia szkoła współpracuje z właściwymi instytucjami i specjalistami zewnętrznymi.

Zasady pracy wychowawczo-profilaktycznej

ZASADA	SPOSÓB ROZUMIENIA W PROGRAMIE
Podmiotowość ucznia	poszanowanie godności, praw, potrzeb, tempa rozwoju i możliwości ucznia; wzmacnianie jego sprawczości i odpowiedzialności.
Bezpieczeństwo	tworzenie przewidywalnego środowiska, jasnych zasad reagowania oraz szybkiego udzielania pomocy w sytuacji zagrożenia.
Włączanie i dostępność	planowanie działań z uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz ograniczanie barier w uczestnictwie.
Współpraca z rodziną	wymiana informacji, wspólne ustalanie celów wsparcia oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.
Profilaktyka oparta na diagnozie	dobór działań do rzeczywistych czynników ryzyka i czynników chroniących rozpoznanych w społeczności szkolnej.
Spójność oddziaływań	uzgadnianie zasad i sposobów reagowania przez osoby pracujące z uczniem, z zachowaniem kompetencji poszczególnych pracowników.
Adekwatność rozwojowa	dostosowanie języka, treści i metod do wieku, poziomu rozwoju, potrzeb komunikacyjnych i możliwości uczniów.
Ewaluacja	analizowanie skuteczności działań i modyfikowanie programu na podstawie danych, obserwacji oraz informacji od uczniów, rodziców i pracowników szkoły.

REALIZACJA KIERUNKÓW POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA 2026/2027 W PROGRAMIE

KIERUNEK	PRZEŁOŻENIE NA DZIAŁANIA SZKOŁY	PRZYKŁADOWE DOWODY REALIZACJI
1. Reforma26. Kompas Jutra	wspieranie uczniów w uczeniu się, rozwijanie samodzielności, ciekawości i sprawczości; stosowanie informacji zwrotnej; dostosowanie pracy wychowawczej do zmian programowych.	obserwacja pracy uczniów; analiza wniosków zespołów nauczycielskich; przykłady informacji zwrotnej i pracy interdyscyplinarnej.
2. Odporność społeczna i postawy obywatelskie	budowanie odpowiedzialności za siebie i innych, rozwijanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych, znajomość zasad bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach zagrożeń.	obserwacja zachowań; udział uczniów w życiu klasy i szkoły; analiza sytuacji wymagających interwencji.
3. Edukacja zdrowotna	kształtowanie nawyków służących zdrowiu, aktywności fizycznej, higienie, odpoczynkowi i racjonalnemu odżywianiu; praktyczne ćwiczenie pierwszej pomocy.	frekwencja i aktywność na zajęciach; obserwacja nawyków; sprawdzenie znajomości zasad pierwszej pomocy.
4. Higiena cyfrowa i AI	równoważenie aktywności online i offline; ochrona prywatności; reagowanie na cyberprzemoc; krytyczna analiza informacji; odpowiedzialne korzystanie z narzędzi AI.	ankiety i rozmowy; analiza zgłoszeń dotyczących cyberprzemocy; zadania dotyczące weryfikacji źródeł.
5. Rozpoznawanie potrzeb i współpraca z rodzicami	systematyczna obserwacja funkcjonowania ucznia, współpraca nauczycieli i specjalistów, uzgadnianie wsparcia z rodzicami, dostosowanie środowiska szkolnego.	dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej; konsultacje; wnioski zespołów i informacje od rodziców.
6. Uzależnienia behawioralne, przemoc i zdrowie psychiczne	profilaktyka przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, wzmacnianie kompetencji emocjonalno-społecznych, wczesne rozpoznawanie kryzysów, uczenie szukania pomocy.	analiza zdarzeń i interwencji; obserwacja klimatu klasowego; anonimowe badania bezpieczeństwa.
7. Decyzje edukacyjno-zawodowe	poznawanie własnych zasobów i zainteresowań, świata zawodów i ścieżek kształcenia; uczenie podejmowania decyzji.	udział w zajęciach doradczych; portfolio zainteresowań; rozmowy z uczniami klas starszych.

8. Ciekawość poznawcza, interdyscyplinarność i informacja zwrotna	rozwijanie pytań badawczych, współpracy, uczenia się na błędach, refleksji nad procesem uczenia się i korzystania z konstruktywnej informacji zwrotnej.	obserwacja zaangażowania; samoocena uczniów; analiza sposobów pracy stosowanych na zajęciach.

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – SFERA FIZYCZNA I ZDROWOTNA

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Zdrowy styl życia i codzienne nawyki	I–VIII	rozmowy i ćwiczenia dotyczące snu, odżywiania, nawodnienia, higieny, odpoczynku i aktywności; wzmacnianie odpowiedzialnych wyborów; dostosowanie przekazu do wieku i potrzeb uczniów.	wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka	cały rok
Aktywność fizyczna i ograniczanie siedzącego trybu życia	I–VIII	zachęcanie do ruchu podczas przerw i czasu wolnego; promowanie aktywności dostępnej także dla uczniów z ograniczeniami ruchowymi; rozmowy o równowadze między nauką, ekranem i ruchem.	nauczyciele WF, wychowawcy, nauczyciele współorganizujący	cały rok
Pierwsza pomoc	I–VIII	ćwiczenie rozpoznawania zagrożenia, wzywania pomocy, numeru 112, podstawowych czynności pierwszej pomocy; w klasach starszych pogłębianie umiejętności praktycznych.	nauczyciele EDB, wychowawcy	wg planów pracy
Bezpieczeństwo w szkole i poza nią	I–VIII	zasady bezpiecznego poruszania się, zachowania na przerwach, podczas wyjść i wycieczek, w ruchu drogowym i komunikacji; przypominanie procedur ewakuacji.	wszyscy nauczyciele, dyrektor	cały rok

Profilaktyka substancji psychoaktywnych	IV–VIII	rzetelna informacja o skutkach nikotyny, alkoholu, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych oraz napojów energetycznych; ćwiczenie odmawiania i podejmowania decyzji.	pedagog, psycholog, wychowawcy	wg diagnozy
Profilaktyka uzależnień behawioralnych	I–VIII	rozpoznawanie sygnałów utraty kontroli nad graniem, korzystaniem z telefonu, mediów społecznościowych i Internetu; planowanie aktywności offline; wspieranie rodzin w ustalaniu zasad.	psycholog, pedagog, wychowawcy	cały rok
Higiena i profilaktyka chorób	I–VIII	utrwalanie zasad higieny osobistej i higieny rąk, odpowiedzialnego zachowania w czasie infekcji, dbania o zdrowie własne i innych bez utrzymywania nieaktualnych zapisów pandemicznych.	wychowawcy, nauczyciel przedmiotu- Edukacja Zdrowotna	cały rok
Bezpieczny wypoczynek	I–VIII	przygotowanie do ferii, wakacji i wycieczek: woda, góry, droga, kontakty z obcymi, bezpieczeństwo w Internecie podczas czasu wolnego.	wychowawcy, nauczyciele	przed przerwami w nauce

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – SFERA EMOCJONALNA I ZDROWIE PSYCHICZNE

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Rozpoznawanie emocji i potrzeb	I–VIII	nazywanie emocji, sygnałów z ciała i potrzeb; uczenie adekwatnych sposobów wyrażania emocji; uwzględnianie alternatywnych sposobów komunikacji, jeśli wymaga tego uczeń.	wychowawcy, psycholog, pedagog, pedagog specjalny	cały rok

Poczucie własnej wartości	I–VIII	rozpoznawanie mocnych stron, zainteresowań i postępów; wzmacnianie realistycznej samooceny; unikanie porównań stygmatyzujących.	wszyscy nauczyciele	cały rok
Radzenie sobie ze stresem	IV–VIII	techniki oddechowe i relaksacyjne, planowanie pracy, przygotowanie do sprawdzianów i egzaminu, rozpoznawanie przeciążenia i proszenie o pomoc.	psycholog, pedagog, wychowawcy	wg potrzeb
Odporność psychiczna i sprawczość	I–VIII	uczenie rozwiązywania problemów krok po kroku, wyciągania wniosków z błędów, wyznaczania osiągalnych celów i dostrzegania wpływu własnych działań.	nauczyciele, wychowawcy, specjaliści	cały rok
Wczesne rozpoznawanie kryzysu	I–VIII	obserwacja zmian w zachowaniu, frekwencji, relacjach i funkcjonowaniu; szybka rozmowa wspierająca; przekazanie informacji specjalistom i rodzicom zgodnie z procedurami.	wszyscy pracownicy, specjaliści, dyrektor	na bieżąco
Pomoc uczniowi w kryzysie psychicznym	I–VIII	zapewnienie bezpieczeństwa, kontakt z rodzicem/opiekunem, konsultacja specjalistyczna, współpraca z właściwymi służbami w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia; plan dalszego wsparcia w szkole.	dyrektor, psycholog, pedagog	wg potrzeb
Umiejętność szukania pomocy	I–VIII	wskazywanie zaufanych dorosłych i miejsc pomocy; ćwiczenie komunikatu „potrzebuję pomocy”; informowanie, że proszenie o wsparcie jest zachowaniem odpowiedzialnym.	wychowawcy, specjaliści	cały rok

Dobrostan uczniów ze SPE	I–VIII	ograniczanie przeciążenia, przewidywalność, możliwość wyciszenia, dostosowanie komunikacji i wymagań; wzmacnianie relacji i uczestnictwa w grupie.	pedagog specjalny, nauczyciele, psycholog	cały rok

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – RELACJE, PRZEMOC RÓWIEŚNICZA I INTEGRACJA

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Budowanie zespołu klasowego	I–VIII	ustalanie zasad, ćwiczenia współpracy, rozmowy o potrzebach grupy, wspólne rozwiązywanie problemów, wzmacnianie odpowiedzialności za klimat klasy.	wychowawcy, nauczyciele	cały rok
Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej	I–VIII	jasne rozróżnianie konfliktu, agresji i przemocy; uczenie reagowania świadka; konsekwentne reagowanie dorosłych; zapewnienie wsparcia osobie pokrzywdzonej i pracy naprawczej ze sprawcą.	wszyscy pracownicy, pedagog, psycholog	cały rok
Cyberprzemoc	IV–VIII	rozpoznawanie ośmieszania, nękania, podszywania się, publikowania materiałów bez zgody; zabezpieczanie dowodów; zgłaszanie dorosłym; zasady ochrony prywatności.	wychowawcy, nauczyciel informatyki, pedagog	cały rok

Komunikacja bez przemocy	I–VIII	ćwiczenie komunikatów opisujących fakty, emocje i potrzeby; aktywne słuchanie; przepraszanie i naprawianie szkody; rozwiązywanie konfliktów bez użycia siły.	wychowawcy, psycholog	cały rok
Integracja uczniów z niepełnosprawnościami	I–VIII	normalizowanie różnorodności, budowanie relacji opartych na partnerstwie, dostosowanie wspólnych aktywności, przeciwdziałanie nadmiernej opiekuńczości i izolacji.	pedagog specjalny, wychowawcy, nauczyciele współorganizujący	cały rok
Przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu	I–VIII	reagowanie na wyśmiewanie z powodu cech, pochodzenia, sprawności, sytuacji rodzinnej lub innych różnic; uczenie szacunku i języka niedyskryminującego.	wszyscy nauczyciele	cały rok
Adaptacja nowych uczniów	I–VIII	zapoznanie z zasadami i przestrzenią szkoły, wyznaczenie osoby wspierającej w klasie, obserwacja procesu adaptacji, kontakt z rodzicami.	wychowawcy, pedagog	wg potrzeb
Współpraca i pomoc koleżeńska	I–VIII	organizowanie bezpiecznych form pomocy koleżeńskiej, pracy w parach i grupach; uczenie proszenia o pomoc i udzielania jej z poszanowaniem granic.	nauczyciele, wychowawcy	cały rok

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – HIGIENA CYFROWA, MEDIA I SZTUCZNA INTELIGENCJA

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Równowaga online–offline	I–VIII	rozmowy o czasie ekranowym, śnie, ruchu i relacjach; planowanie aktywności bez urządzeń; rozpoznawanie sygnałów przeciążenia cyfrowego.	wychowawcy, rodzice, specjaliści	cały rok
Prywatność i dane osobowe	I–VIII	ochrona haseł i danych, ostrożność w publikowaniu zdjęć i lokalizacji, ustawienia prywatności, zgoda na publikację wizerunku.	nauczyciel informatyki, wychowawcy	cały rok
Krytyczna analiza informacji	IV–VIII	porównywanie źródeł, sprawdzanie autora i daty, odróżnianie faktu od opinii, rozpoznawanie clickbaitów, manipulacji i dezinformacji.	nauczyciele wszystkich przedmiotów	cały rok
Odpowiedzialne korzystanie z AI	IV–VIII	wyjaśnianie, że narzędzia AI mogą generować błędy; weryfikowanie odpowiedzi; nieudostępnianie danych wrażliwych; oznaczanie wykorzystania AI zgodnie z zasadami ustalonymi przez nauczyciela.	nauczyciele, nauczyciel informatyki	cały rok
Samodzielność i uczciwość edukacyjna	IV–VIII	rozróżnianie wsparcia od zastępowania własnej pracy; uczenie parafrazy, wskazywania źródeł i odpowiedzialności za oddawaną pracę.	nauczyciele	cały rok
Bezpieczne kontakty online	I–VIII	zasada ograniczonego zaufania wobec osób poznanych w sieci; reagowanie na prośby o zdjęcia, dane i spotkanie; informowanie zaufanego dorosłego.	wychowawcy, pedagog	cały rok

Reagowanie na szkodliwe treści	IV–VIII	przerwanie kontaktu, blokowanie i zgłaszanie treści, zabezpieczanie dowodów, rozmowa z dorosłym; wsparcie emocjonalne po ekspozycji na treści szkodliwe.	pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy	wg potrzeb
Zintegrowana Platforma Edukacyjna i zasoby cyfrowe	I–VIII	korzystanie z wiarygodnych zasobów edukacyjnych, uczenie samodzielnego wyszukiwania materiałów i odpowiedzialnego używania urządzeń do nauki.	Nauczyciele, specjaliści	cały rok

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – SFERA INTELEKTUALNA I UCZENIE SIĘ

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Ciekawość poznawcza	I–VIII	stawianie pytań, obserwacje, doświadczenia, dyskusje i zadania problemowe; łączenie treści z różnych przedmiotów bez wpisywania niepotwierdzonych nazw projektów.	nauczyciele	cały rok
Umiejętność uczenia się	I–VIII	planowanie, dzielenie zadania na etapy, powtórki rozłożone w czasie, notowanie, samoocena, rozpoznawanie skutecznych strategii uczenia się.	nauczyciele, wychowawcy	cały rok
Informacja zwrotna	I–VIII	wskazywanie celu, mocnych stron wykonania i kolejnego kroku; uczenie ucznia korzystania z informacji zwrotnej i poprawiania pracy.	nauczyciele	cały rok
Motywacja i sprawczość	I–VIII	wyznaczanie osiągalnych celów, zauważanie postępu, umożliwianie wyboru sposobu wykonania części zadań, wzmacnianie odpowiedzialności.	nauczyciele	cały rok

Wsparcie ucznia z trudnościami	I–VIII	wczesne rozpoznawanie trudności, dostosowanie metod i wymagań, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, współpraca z rodzicami i specjalistami.	nauczyciele, specjaliści	cały rok
Rozwijanie uzdolnień	I–VIII	różnicowanie zadań, umożliwianie pogłębiania zainteresowań, zachęcanie do samodzielnych poszukiwań i prezentowania efektów pracy.	nauczyciele	cały rok
Czytelnictwo i kultura słowa	I–VIII	kontakt z literaturą, rozmowa o tekstach, rozwijanie rozumienia czytanego tekstu, kultura wypowiedzi i argumentowania.	nauczyciele, bibliotekarz	cały rok
Przygotowanie do egzaminu i dalszej nauki	VII–VIII	planowanie nauki, radzenie sobie ze stresem, analiza mocnych stron i obszarów do pracy, korzystanie z informacji zwrotnej.	nauczyciele, wychowawcy, psycholog	cały rok

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – POSTAWY OBYWATELSKIE, PATRIOTYCZNE I PROSPOŁECZNE

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Tożsamość i wspólnota	I–VIII	poznawanie rodziny, miejscowości, regionu i kraju; szacunek do symboli narodowych i lokalnych tradycji; rozmowy o odpowiedzialności za wspólnotę.	wychowawcy, nauczyciele historii i języka polskiego	cały rok
Samorządność uczniowska	IV–VIII	poznawanie zasad wyborów i reprezentacji, zgłaszanie inicjatyw, konsultowanie spraw ważnych dla uczniów, uczenie odpowiedzialności za podjęte decyzje.	opiekun SU, wychowawcy	cały rok

Postawy prospołeczne	I–VIII	pomoc koleżeńska, troska o dobro wspólne, reagowanie na krzywdę, odpowiedzialne wykonywanie powierzonych zadań.	wszyscy nauczyciele, specjaliści	cały rok
Kultura dialogu	IV–VIII	odróżnianie osoby od poglądu, argumentowanie bez obrażania, słuchanie innych, poszukiwanie kompromisu i respektowanie zasad dyskusji.	nauczyciele, wychowawcy	cały rok
Bezpieczeństwo i odporność społeczna	IV–VIII	wiedza o zachowaniu w sytuacjach zagrożenia, alarmowaniu, ewakuacji i pomocy innym; przeciwdziałanie panice i dezinformacji.	dyrektor, nauczyciele EDB, wychowawcy	wg planu
Odpowiedzialność za środowisko	I–VIII	racjonalne korzystanie z zasobów, porządek w otoczeniu, odpowiedzialne zachowanie wobec przyrody i wspólnej przestrzeni.	nauczyciele przyrody, biologii, geografii, wychowawcy	cały rok

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ – DORADZTWO EDUKACYJNO-ZAWODOWE

ZADANIE	ODBIORCY	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Poznawanie siebie	I–VIII	rozpoznawanie zainteresowań, mocnych stron, preferowanych sposobów pracy i obszarów wymagających rozwoju; język zasobów zamiast etykietowania.	wychowawcy, doradca zawodowy	cały rok
Świat zawodów	I–VIII	poznawanie różnorodności zawodów i środowisk pracy, także zawodów technicznych, usługowych i nowych specjalności; przeciwdziałanie stereotypom.	doradca zawodowy, wychowawcy	wg programu doradztwa

Ścieżki kształcenia	VII–VIII	poznawanie typów szkół ponadpodstawowych, zasad rekrutacji i możliwości dalszego kształcenia; analiza informacji z wiarygodnych źródeł.	doradca zawodowy, wychowawcy	II semestr szczególnie
Podejmowanie decyzji	VII–VIII	porównywanie opcji, określanie kryteriów wyboru, przewidywanie konsekwencji, przygotowanie planu podstawowego i alternatywnego.	doradca zawodowy, psycholog	cały rok
Uczeń ze SPE a planowanie przyszłości	VII–VIII	uwzględnianie mocnych stron, potrzeb wsparcia i dostępności środowiska edukacyjnego; współpraca z rodzicami i specjalistami.	pedagog specjalny, doradca, wychowawca	wg potrzeb

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA

W oddziałach integracyjnych działania wychowawczo-profilaktyczne powinny równocześnie wspierać indywidualny rozwój ucznia i budować wspólnotę klasy. Oznacza to planowanie takich warunków, w których różnice w sposobie uczenia się, komunikowania, poruszania się, regulacji emocji czy funkcjonowania społecznego są uwzględniane bez obniżania godności i poczucia przynależności ucznia.

OBSZAR	STANDARD DZIAŁANIA	ODPOWIEDZIALNI
Rozpoznawanie funkcjonowania	obserwacja ucznia w naturalnych sytuacjach szkolnych; analiza mocnych stron, trudności, barier i czynników ułatwiających uczestnictwo; wymiana informacji w zespole.	nauczyciele, pedagog specjalny, psycholog
Dostępność komunikacyjna	jasne instrukcje, sprawdzanie zrozumienia, wsparcie wizualne lub inne formy komunikacji adekwatne do potrzeb; czas na odpowiedź.	wszyscy nauczyciele
Dostępność społeczna	świadome dobieranie par i grup, zapobieganie izolacji, wspieranie relacji bez narzucania kontaktu, uczenie klasy właściwych sposobów oferowania pomocy.	wychowawcy, nauczyciele współorganizujący
Dostosowanie środowiska	ograniczanie barier sensorycznych i organizacyjnych, przewidywalność, możliwość wyciszenia, dostosowanie miejsca pracy i materiałów.	dyrektor, nauczyciele, pedagog specjalny

Współpraca zespołu	uzgadnianie strategii pracy i reagowania; spójność wymagań; regularna wymiana informacji o skutecznych sposobach wsparcia.	wychowawca, nauczyciele, specjaliści
Współpraca z rodzicami	partnerska wymiana informacji o funkcjonowaniu dziecka; ustalanie realistycznych celów; przekazywanie informacji o postępach i trudnościach.	wychowawca, specjaliści
Przeciwdziałanie stygmatyzacji	unikanie publicznego ujawniania diagnoz i etykietowania; reagowanie na komentarze dyskryminujące; wzmacnianie języka szacunku i różnorodności.	wszyscy pracownicy
Samodzielność ucznia	udzielanie takiej pomocy, jaka jest potrzebna, bez wyręczania; stopniowe wycofywanie wsparcia, gdy uczeń może wykonać zadanie samodzielnie.	nauczyciele, nauczyciele współorganizujący

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE W PODZIALE NA ETAPY EDUKACYJNE

ETAP	GŁÓWNE OBSZARY	PREFEROWANE FORMY PRACY
Klasy I–III	bezpieczeństwo i zasady; rozpoznawanie emocji; proszenie o pomoc; relacje i współpraca; higiena i ruch; podstawy bezpieczeństwa cyfrowego; pierwsza pomoc w zakresie dostosowanym do wieku.	zabawa, modelowanie, opowiadanie, rozmowa kierowana, ćwiczenia praktyczne, krótkie scenki, praca w parach i małych grupach.
Klasy IV–VI	komunikacja i konflikty; przeciwdziałanie przemocy; samoocena; higiena cyfrowa; krytyczne korzystanie z mediów; profilaktyka zachowań ryzykownych; odpowiedzialność za grupę.	warsztaty, analiza sytuacji, dyskusja, ćwiczenia decyzyjne, praca problemowa, samoocena, zadania zespołowe.
Klasy VII–VIII	zdrowie psychiczne i stres; kryzysy; uzależnienia; cyberprzemoc; odpowiedzialne AI; odpowiedzialność prawna i społeczna; doradztwo zawodowe; przygotowanie do zmiany szkoły.	warsztaty, debata, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne, konsultacje indywidualne, analiza wiarygodności informacji, planowanie i refleksja.

PROCEDURA WCZESNEGO REAGOWANIA NA TRUDNOŚCI UCZNIA

ETAP	DZIAŁANIE	ODPOWIEDZIALNI
1. Zauważenie sygnału	zmiana zachowania, spadek frekwencji, wycofanie, konflikty, nagłe pogorszenie wyników, sygnały przemocy, przeciążenia lub kryzysu.	pracownik, który zauważył sygnał

2. Rozmowa i wstępne rozpoznanie	spokojna rozmowa z uczniem, ustalenie podstawowych faktów, ocena czy istnieje bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa.	wychowawca/nauczyciel/specjalista
3. Przekazanie informacji	poinformowanie wychowawcy i odpowiedniego specjalisty; w razie potrzeby dyrektora; zachowanie zasady niezbędności informacji.	osoba rozpoznająca trudność
4. Kontakt z rodzicami	przekazanie obserwacji bez diagnozowania; ustalenie wspólnych działań; wskazanie możliwości konsultacji specjalistycznej.	wychowawca/specjalista
5. Plan wsparcia	określenie konkretnych działań, osób odpowiedzialnych, sposobu komunikacji i terminu sprawdzenia efektów.	zespół nauczycieli i specjalistów
6. Monitorowanie	obserwacja funkcjonowania ucznia, krótkie rozmowy kontrolne, analiza frekwencji i relacji; modyfikacja wsparcia.	wychowawca/specjaliści
7. Eskalacja pomocy	w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, przemocy lub podejrzenia czynu zabronionego uruchomienie właściwych procedur i współpracy ze służbami.	dyrektor i uprawnieni pracownicy

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI – ZAKRES SZCZEGÓŁOWY

OBSZAR	ZAKRES WSPÓŁPRACY	FORMY
Bezpieczeństwo i relacje	informowanie o zasadach reagowania na przemoc i cyberprzemoc; zachęcanie do zgłaszania niepokojących sygnałów; uzgadnianie działań naprawczych.	zebrania, konsultacje, rozmowy indywidualne, materiały informacyjne
Zdrowie psychiczne	przekazywanie informacji o sygnałach kryzysu, możliwościach pomocy i znaczeniu wczesnej konsultacji; rozmowa o funkcjonowaniu dziecka bez stygmatyzowania.	konsultacje ze specjalistami, informacje kierowane do rodziców
Higiena cyfrowa	wspieranie rodziców w ustalaniu domowych zasad korzystania z urządzeń, ochronie prywatności i reagowaniu na cyberprzemoc.	spotkania, materiały, konsultacje
Uczeń ze SPE	wymiana informacji o mocnych stronach, trudnościach i skutecznych strategiach; omawianie dostosowań i form pomocy.	spotkania zespołów, konsultacje, bieżący kontakt
Frekwencja i obowiązek szkolny	wczesny kontakt przy narastających nieobecnościach; rozpoznanie przyczyn; wspólne ustalenie działań wspierających powrót do regularnej nauki.	kontakt wychowawcy, konsultacje, plan poprawy frekwencji

Doradztwo zawodowe	wspieranie rodziców w towarzyszeniu dziecku w wyborze dalszej drogi bez narzucania decyzji; przekazywanie wiarygodnych informacji o ścieżkach kształcenia.	spotkania, konsultacje, informacje

RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

MIESIĄC	GŁÓWNE AKCENTY WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE
Wrzesień	adaptacja i integracja; przypomnienie zasad bezpieczeństwa; diagnoza potrzeb i zasobów; rozpoznanie sytuacji uczniów; ustalenie zasad klasowych; aktualizacja form pomocy, tydzień przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.
Październik	relacje rówieśnicze, kultura komunikacji, dobrostan psychiczny, higiena cyfrowa; analiza pierwszych wniosków z diagnozy.
Listopad	postawy obywatelskie i patriotyczne; przeciwdziałanie przemocy; odpowiedzialność za słowo i zachowanie w sieci.
Grudzień	empatia, pomoc innym, bezpieczeństwo w okresie zimowym; równowaga między obowiązkami a odpoczynkiem.
Styczeń	podsumowanie I półrocza; analiza frekwencji i sytuacji wychowawczych; bezpieczne ferie; korekta działań wsparcia.
Luty	zdrowie psychiczne, stres i szukanie pomocy; wzmacnianie relacji po przerwie; działania wynikające z bieżącej diagnozy.
Marzec	różnorodność, integracja i edukacja włączająca; krytyczne myślenie i odpowiedzialne korzystanie z informacji oraz AI.
Kwiecień	zdrowie, aktywność fizyczna, pierwsza pomoc; odpowiedzialność za środowisko i dobro wspólne.
Maj	doradztwo edukacyjno-zawodowe; radzenie sobie ze stresem egzaminacyjnym; bezpieczeństwo podczas wycieczek i aktywności poza szkołą.
Czerwiec	podsumowanie działań, ewaluacja programu, bezpieczne wakacje, wnioski do programu na kolejny rok szkolny.

Harmonogram ma charakter ramowy. Nie stanowi wykazu obowiązkowych akcji ani projektów. Wychowawcy i nauczyciele dostosowują kolejność oraz intensywność działań do bieżącej sytuacji klasy, diagnozy szkoły i zdarzeń wymagających interwencji.

WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI PROGRAMU

OBSZAR	PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI / ŹRÓDŁA INFORMACJI
Bezpieczeństwo	liczba i charakter zgłoszeń dotyczących agresji, przemocy i cyberprzemocy; poczucie bezpieczeństwa deklarowane przez uczniów; sposób i czas reakcji szkoły.
Relacje	obserwowany klimat klasowy, skala konfliktów, gotowość uczniów do szukania pomocy, poziom włączenia uczniów ze SPE.

Zdrowie psychiczne	liczba uczniów korzystających ze wsparcia nie jako miernik „problemu”, lecz jako informacja o dostępności pomocy; sygnały przeciążenia; skuteczność ustalonych planów wsparcia.
Higiena cyfrowa	wiedza uczniów o bezpieczeństwie, prywatności i reagowaniu na cyberprzemoc; umiejętność weryfikowania informacji; świadomość ograniczeń AI.
Frekwencja	zmiany frekwencji uczniów i klas; liczba przypadków wymagających pogłębionego rozpoznania; efekty podjętych działań.
Współpraca z rodzicami	udział w konsultacjach i zebraniach, jakość wymiany informacji, liczba wspólnie ustalonych działań wsparcia.
Uczenie się i sprawczość	zaangażowanie uczniów, korzystanie z informacji zwrotnej, umiejętność samooceny i planowania pracy.
Doradztwo zawodowe	stopień przygotowania uczniów klas VIII do wyboru dalszej drogi, znajomość dostępnych ścieżek i własnych kryteriów wyboru.

NARZĘDZIA DO DIAGNOZY I EWALUACJI – PROPOZYCJA DO WYKORZYSTANIA

Poniższe pytania mogą zostać wykorzystane przy konstruowaniu anonimowych ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Nie są gotowym narzędziem psychometrycznym; służą szkolnej diagnozie potrzeb i ocenie skuteczności działań.

OBSZAR	PRZYKŁADOWE PYTANIA DIAGNOSTYCZNE
Bezpieczeństwo uczniów	Czy czujesz się bezpiecznie w swojej klasie i w szkole? Czy wiesz, do kogo możesz zwrócić się o pomoc? Czy dorośli reagują, gdy ktoś jest krzywdzony?
Relacje	Czy masz w klasie osobę, z którą możesz porozmawiać? Czy uczniowie szanują różnice między sobą? Czy zdarzają się wyśmiewanie, wykluczanie, popychanie lub groźby?
Zdrowie psychiczne	Czy wiesz, co możesz zrobić, gdy odczuwasz silny stres lub smutek? Czy wiesz, gdzie w szkole można uzyskać wsparcie?
Cyfrowe funkcjonowanie	Czy zdarza Ci się korzystać z telefonu lub Internetu kosztem snu, nauki lub spotkań? Czy potrafisz sprawdzić, czy informacja w sieci jest wiarygodna?
AI i informacja	Czy wiesz, że odpowiedź wygenerowana przez AI może być błędna? Czy potrafisz zweryfikować ją w innym źródle? Czy znasz zasady korzystania z AI przy pracy szkolnej?
Włączenie	Czy każdy uczeń ma możliwość uczestniczenia w życiu klasy? Czy uczniowie wiedzą, jak pomagać innym z poszanowaniem ich samodzielności?
Rodzice	Czy szkoła przekazuje jasne informacje o sposobach wsparcia dziecka? Czy w sytuacji trudności wiadomo, z kim można się skontaktować?

Nauczyciele	Jakie problemy wychowawcze występują najczęściej? Jakie czynniki chroniące warto wzmacniać? Które działania programu przynoszą widoczne efekty, a które wymagają modyfikacji?

DOKUMENTOWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu może być dokumentowana w sposób wynikający z obowiązujących w szkole zasad prowadzenia dokumentacji, bez tworzenia zbędnej dokumentacji równoległej. Dowodami realizacji mogą być w szczególności zapisy tematów zajęć, notatki ze spotkań zespołów, wnioski z diagnozy i ewaluacji, dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, informacje o konsultacjach z rodzicami, analizy frekwencji i bezpieczeństwa oraz materiały przygotowane przez nauczycieli.

W dokumentacji należy przestrzegać zasad ochrony danych osobowych i poufności informacji dotyczących sytuacji ucznia i jego rodziny. Informacje o diagnozie, niepełnosprawności, stanie zdrowia lub kryzysie ucznia są przekazywane wyłącznie osobom, które potrzebują ich do realizacji swoich zadań.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja programu jest monitorowana w ciągu roku szkolnego. Ewaluacja służy ocenie adekwatności działań do rozpoznanych potrzeb oraz planowaniu zmian na kolejny rok szkolny.

- analiza obserwacji i informacji wychowawców, nauczycieli i specjalistów;
- analiza frekwencji, zachowania, sytuacji problemowych i podejmowanych interwencji;
- rozmowy i konsultacje z uczniami oraz rodzicami;
- ankiety lub inne narzędzia diagnostyczne, jeżeli zostaną uznane za potrzebne;
- analiza skuteczności udzielanego wsparcia i wniosków zespołów nauczycieli;
- sformułowanie wniosków do programu na kolejny rok szkolny.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program wychowawczo-profilaktyczny jest realizowany w roku szkolnym 2026/2027 przez całą społeczność szkolną. Szczegółowe działania wychowawców klas powinny pozostawać spójne z niniejszym programem i uwzględniać aktualną diagnozę potrzeb danego zespołu klasowego.

Program może być modyfikowany w ciągu roku szkolnego, jeżeli wyniki diagnozy, sytuacja wychowawcza szkoły, zmiany prawa lub inne istotne okoliczności uzasadnią potrzebę wprowadzenia zmian.